

14752.

10.
13

1660,

DE
LEGE REGIA
ROMANORUM
POSITIONES.
BONO CUM DEO.

PRESIDE

DN. ERNESTO CREGEL, U. J. D.
Juris Publici in florentissimâ Universitate
Altdorffinâ P. P. Inclytæ Reip. Norib. Consiliariô,

DN. PRÆCEPTORE AC PROMOTORE
suô æternùm honorando,

Publicæ Eruditorum disquisitioni
subjicit

Autor & Respondens

JOHANNES GEORGIUS Schmid/
Norimberg.

In Auditoriô Welferianô.

Ad diem 23. Augusti

Anno Salutis recuperatæ clô Idc LX.

ALTDORFFI,

Typis GEORGI HAGEN, Universitatis
Typographi.



1712

1712

D. E.

LEGE REGIA
ROMANORUM
PONTIFICUM
BONO CHM DEO

PH. A. S. I. D. E.

DR. ERNESTO CREGLI, U. D.

Publicus Professor in Astronomiam Universitatis
Almae Matris Johanneo Regio Constantiensis
De Praesentibus ASTRONOMICIS
Institutionibus honorando

Publicus Professor in Astronomiam

U. D.

et in Astronomiam

JOHANNES GEORGIVS CREGLI

Natus

in Aulendorf Württemberg

die 14. Junii 1747

Anno salutis nostrae 1787

editur

Typis Graeci Haerl. Universitatis

Typographi





DE

LEGE REGIA ROMANORUM

POSITIO

I.



Uxiliò divini Numinis, Servato-
ris omnium, Gubernatoris om-
nium, Principis & Regis Re-
gum ac Domini Dominorum,

1. Timoth. 6. 15. de Lege Regiâ dissertaturi, liberali priùs
ut instruamur viaticò, operæ pretium erit Romam invise-
re, ibique in saxis & lapidibus antiquitatem, ejusque propa-
gationem videre.

II. Quod principiò rerum obtinebat, ut gentium na-
tionumque Imperium penes Reges esset, arbitria Principis
Legum locum tenerent. *Justinus lib. 1. in princip:* idem funda-
tionì Urbis Romæ usqueveniebat. Uta quippe est Monarchiâ,
licet non omnibus modis absolutâ; scriptis carebat LL., &
arbitria Principum pro legibus erant: licet nonnullæ post-
ea à Romulò aliisque Regibus, præcipuè Serviò, sint latae;
Curiatæ appellatæ, quòd Curiarû, in quas divisus erat à Ro-
mulo populus, sententiis & approbatione terebantur, *l. 2. §. 1.*
& 2. ff. de O. l. Wesenb. in paratit. ff. d. r. n. 1. Qualis itatus perdu-

A

ravit

rauit usque ad Tarquinium Superbum, qui, ob violatam à filio Sexto Lucretiæ pudicitiam, Regno fuit eiectus. *Livius lib. 1.*

III. Regibus exactis, tam ordinarii quàm extraordinarii, tam urbani quàm provinciales, pro usu Civitatis, creati sunt Magistratus: quorum curâ, rebus ita exigentibus, Resp. & foris & domi rectè administrabatur, *d.l. 2. §. 10. & seqq. ff. de O. l. Wesenb. ad d. t. n. 2. Jacobus Lampad. tract. de Rep. Roman. Germ. part. 2. §. 3. & seqq.*

IV. Multa interim laude æternâ dignissima bella gerebantur, nec pauci ad Imperium Romanum populi confluebant, *Orbem jam totum victor Romanus habebat; quâ mare quâ terra, quâ sidus currit utrumq;.* Quare majus erat Regimen, quàm ut externis viribus extingui posset, *Florus lib. 4. cap. 2. pr. nisi ira in divisione Pompejum & Julium savientibus gladiis ad intestina prælia incitasset, uti loquitur A. B. princ. ex quò factum, ut Resp. everteretur.*

V. Cæsare & Pompejò trucidatis, rediisse in statum pristinæ libertatis Populus Romanus videbatur; & redierat, nisi aut Pompejus liberos, aut Cæsar heredem reliquisset; vel, quod utroq; perniciosius fuit, si non Collega quondam, mox æmulus Cæsarianæ potētiae, fax & turbo sequētis sæculi, super fuisset Antonius. *sunt verba Flori l. 4. c. 3.* Hujus molitionibus in eam perturbationem venit Respublica, ut libertatis omninò obliviscendum, & ad servitutem confugiendum fuisset. *Boeclerus dissert. ad d. l. Flori lib. 4. cum sub hâc libertatis umbrâ nil nisi quotidianum periculum & exitium immineret.*

VI. In quò tamen casu, *inquit modò allegatus A. grantanter agnoscendum, quòd (cæteris adversariis debellatis) in Augusti potiùs potestatem, quàm vel sub Pompeji, vel sub*

sub Antonii dominium Resp. redacta sit. Itaque ad Illu-
striss. illam Augusteam Pacem tandem perventum
est. Quâ factâ, nulla alia ratio tam confusæ Reip. ordinandæ
erat, quàm unius Imperium, sive Monarchia, tanquam om-
niû politicarum, si Aristocratia est temperata, præstantissi-
ma. Vix enim coire potuisset Romanû Imperium & consen-
tire, nisi unius Præsidis nutu, quasi animâ & mente, regeretur.

VII. Id quod facillè pro sagacitate suâ Octavius præ-
videbat. Hinc consultatione cum Mecœnate & Agrippâ de
Imperiô vel retinendo vel deponendo habitâ, sententiam
Agrippæ qui retinendum censebat, secutus est, quàmvis
Oratione in Senatu prolixâ Imperium Ei & Populo se red-
diturum simulârit; ut, quod prædecessor ejus C. Jul. Cæsar
potius vi quàm voluntate S. P. Q. R. obrinuit, is volentibus iis
obtineret, *Dion lib. 53.*

VIII. Senatus verò & Populus simulato petito non
deferens, ab Augusto contendit, ne se (*cum privatus absq[ue]
periculô haud vivere possit*) Imperiumque Romanum defe-
reret; quapropter in retinendô Augustus perseveravit:
Sueton. in Aug. c. 28.

IX. Præterea S. P. Q. R. sibi Ejus acta rata fore & grata
juramentô confirmavit. Omnem quoq[ue] suam potestatem ac
Imperium in Augustum transtulit vi Legis Regiæ, *l. 1.
ff. de Constit. Princip. §. 6. l. de I. N. G. & Civ.* Quæ cum hujus sit
censuræ, antequàm ipsam descriptionem aggrediamur,
homonymiam vocabuli removebimus.

X. Lex autem Regia dicitur vel à Causâ Effi-
ciente, quia condita est à Rege quodam, *qualis acceptio est
in l. 2. ff. de mortuô inser.* & ita Publius Papirius LL. Regias in

unum contulisse librum dicitur, l. 2. §. posse a 2. & §. Iuris civil.
35. in f. ff. d. 1. de O. l. vel à materiâ & effectu, quia est de
Regnò sive Imperiò lata, l. 1. §. sed in hoc studium 7. vers. cum n.
antiq. Cod. de vetere jure enucleando, & per illam potestas Re-
gia summumque Imperium à Populo in Principem est
translatum. Quæ significatio hujus est loci.

XI. Ubi disquirere placet: *An Lex ista Regia unquam
fuerit promulgata?* Negant *Franciscus Connanus lib. 1. Com-
mentar. Jur. Civil. c. 16. n. 2. in fin.* *Tobias Paurmeister lib. 1. de
Juris d. c. 19. n. 7. Vultejus ad §. 6. Inst. d. 1. N. G. & C. n. 6.* qui eam
veritatis imaginem nullam ostendere putant.

XII. Verùm Juris Interpretes haut decet in dubium
vocare Justiniani & Ulpiani fidem atq; auctoritatem in l. 1.
ff. de Constit. Princip. d. §. 6. l. de l. N. G. & C. Ex Dione quoq; lib.

53. Legis Regiæ sanctio constat, qui istâ prerogativâ
Principes gaudere asserit, ut sint soluti Legibus *ως εὐπατέ τῆ
λαβονικὰ εἰματα λέγει*, quæ verba omninò loqui de quâdam
lege videntur.

XIII. Ut proinde potiùs dissentientium purum pu-
tum sit figmentum, dicere, nullum apud Historicos Legis
nostræ Regiæ vestigium extare. Quin, si Historicis, nã mul-
tò magis Imperatori fides est adjungenda.

XIV. Hinc *Connanus d. loc.* contra fidem facere vide-
tur, dum Jcti nostri fidem apud se habere nequeunt. De
bonis non nisi benè, nec de iis captiones adulationum ac
illicitarum approbationum præsumendæ.

XV. Relinquitur igitur Legem istam Regiam
reverà fuisse latam. Cujus synonymum est Lex An-
tiqua; §. sed & hoc 7. de concept. ff. Augusti, l. 14. §. 1. de
manumissionib. utpote sub Augusto lata; Lex Imperii,
l. ex imperfecto 3. Cod. de testamentis.

XVI.

XVI. Describi potest *ex Georgio Braudlaechi. in Epit. Jurispr. Public. lib. 1. cap. 1. §. 10.* quòd sit Imperii Populiq; Romani Constitutio, quâ in & ad Principem omne Imperium, potestas & Jurisdictio est translata.

XVII. Dicitur Constitutio: licet enim aliâs Principi competat ñ constituere, eò tamen temporis punctò, quò Lex Regia ferebatur, Majestas adhuc penes S.P.Q.R. erat.

XVIII. Vocatur Constitutio Imperii Populiq; i. e. Imperantium & Obedientium; Populi autem fit mentio non Senatus, quia Hic absq; Populi consensu nihil quod publicam rem concernebat, amplius dirigere poterat, qvare è plebe Magistratus quoq; creabatur, *l. 2. §. 20. & seqq. ff. de O. l.*

XIX. Est verò Imperii populiq; Romani constitutio: ut distinguatur ab aliis Imp. Constitutionib. aliarũ gentium, quæ, sicut *ex Justino lib. 1. pr.* spectatam inter bonos moderationem provehere debere homines ad fastigium Majestatis non ignorarunt: ita indies Gentes istas certis Constitutionibus eam corroborasse, valdè probabile est.

XX. Proprium hujus Constitutionis est, qvòd per eam omne Imperium in & ad Principem sit translatum, & quidem abdicativè, *§. 6. Inst. d. 1. de l. N. G. & C. l. 1. pr. ff. de constit. Princip.*

XXI. Ubi dubium controversumque est: *An verba In Eum, sint de populo, an verò de ipso Principe accipienda?* Prius affirmant magni nominis Dd. *Theoph. in paraphr hie, Duaren. lib. 2. Disp. anniverf. cap. 18. Wesenb. ad §. 6. Inst. d. 1.* Quibus respondet alii, ejusmodi interpretationem esse nullam, cum

potestas Monarchica aliter concedi non potuerit, quàm ut Princeps in omnes Imperium haberet. Ut sit, non absurdè quoque de Populo verba ista accipi nobis persuademus.

XXII. Interim *Bachovius in π. c. l. tit. de Constit. Princip. n. 2. & ad §. 6. l. de I. N. G. & Civ.* rem acu tangit, dicendo, verba *Ei & in Eum* significare Principi & in Principem, ad demonstrandam enixam Populi voluntatem, quâ Imperium suum transtulit.

XXIII. Effectus Legis Regiæ est omnis Imperii, potestatis & Jurisdictionis translatio. Potestatis vocabulum denotat cum Imperium, *l. 3. ff. de Jurisd. dict. l. 215. de V. S.* cum Jurisdictionem; Quæ sibi in vicem *in l. 4. d. t. de Jurisd.* opponuntur, quatenus speciei vocabulum est Jurisdictio.

XXIV. Nonnunquam autem generaliter accipitur, ita ut Imperium & Jurisdictionem in specie sic dictam complectatur, *Braudlachs. dict. tract. lib. 3. c. 6* quemad. vocabulum Adoptionis, quod generis & speciei vim sustinet *rubric. Inst. de Adoption. junct. §. 1. cod.*

XXV. Hoc loco, *ως εν περιπτω* monendum, Jurisdictionem ut genus, ex usu Romanorum ad criminales quoque pertinere causas, negantibus licet *Cujaciò in π. Cod. de Jurisd. o. j.* (qui tamè sibi ipsi non constat) & *Sutholt. in diff. de Jurisd. 2b. 103.* at ut speciem differre à mixto Imperio. Sed ulterius in Jurisdictionis pelago versari, nostri non est institui.

XXVI. Revertimur ad Legem nostram Regiam. Potestate ita in Principem translata, evenit, ut, quodcunq; Principi placuit, legis habuerit vigorem, *d. §. 6. Inst. de jure N. G. & Civ. §. d. l. 1. ff. de constit. Principum*, si modo legis condendæ animò id protulit, *arg. l. 7. C. de sentent. & interloc.*

interloc. o. j. Mynsing. ad §. 6. Inst. d. t. nec juri divino aut natura repugnet, arg. l. f. C. si contra jus vel utilit. publ. Hic enim locum habet illud dignum Principe responsum Antigonii Maced. Regis, quod, cuidam dicenti, omnia Regibus honesta justaq; esse, opposuit: sunt per Jovē, inquiens, Barbarorum duntaxat Regibus; At nobis ea honesta sunt, quæ sunt honesta, & ea tantum justa, quæ sunt justa. Plutarch. in apophr.

XXVII. Ergò talia intelligi volum⁹ placita, quæ curiosa peperit deliberatio. Qualia Alexandri Severi fuerunt, qui teste Lampridio in ejus vitâ, nullam constitutionem sanxit, nisi adhibitis in consilium viginti Jctis & aliis plurimis sapientibus disertissimis. Nam ex nudâ voluntate, juxta illud: *stat pro ratione voluntas*, præscribere velle Leges, non tam boni Principis esset, quàm pessimi Tyranni.

XXVIII. Placita verò Imperatorum generali nomine appellantur statuta, *l. statutus 3. C. de sentent. ex peticulo recitand.* item Constitutiones, quæ dividuntur ratione formæ, in Rescripta, Decreta & Edicta: ratione objecti, in Personales & Generales, *Excell. & Nob. Ludv. in Exerc. Justinian. Exerc. 1. th. 13. lit. d.*

XXIX. Generales sunt, quæ ad omnes pertinent, *d. §. 6. in f. & diversa nomina à diversis constituendi formis (uti dictum)* accipiunt. Vel enim Princeps indefinitè citra personæ aut alterius circumstantiæ determinationem publicè jus aliquod constituit, & vocatur constitutio illa Edictum, *d. §. 6. & l. 1. ff. de Const. Princ. Consult. ff. D. Kobius Disp. de princ. Juris V. th. 4.* ab edicendo, i. e. prædicendo, *Wesemb. in w. ff. de interdicitis. n. 7.* Hinc nihil aliud est Edictum, quàm constitutio, quâ Princeps suo motu aliquid statuit ad honestatem & utili-

& utilitatem subditorum, *D. Agid. Agric. Disp. ex tit. 1. & 2. Lib. 1. Inst. jur. & Civ. th. 17.* Promulgatur verò vel *per regium publicò*, vel voce præconis, quomodo multas LL. ab Imperatoribus latas atque edictales nuncupatas fuisse *Giph. in Comment. ad Inst. Imp. h. §. monstat.*

XXX. Per Rescriptum aliquid Imperator statuit, quando libello supplici, vel à Magistratibus vel Judicibus vel privatis aditus, rescripsit, aut consulenti de jure respondit. Rescriptorum alia dicuntur Añõ rationes, alia Pragmaticæ sanctiones, *l. 1. & l. 7. c. de diversis rescript. & pragmat. sanctionibus.* Quæ si tales sint, ut pœna capitis in iis comprehendatur, tunc si quis contrà LL. fecerit, capite plectitur, *§. sancta quoq; Instit. de rerum divis. ibiq; Giphan.* In quibusdam verò certa pœna delinquentibus constituitur, *l. sanctio legum 41 ff. d. penus.*

XXXI. Annotationes sunt, quibus ad libellum private personæ de privato negotiò conceptum subscribitur; Pragm. sanctiones, quibus de publicò negotiò, habitò tractatu & consiliò diligentius fufusque, ad preces, relationem vel suggestionem judicum aut aliorum respondetur, quæ etiam **Sacra Oracula** nominantur, *l. 5. C. de testam.* Rescripta verò & constitutiones generales quomodo ac quantum vim legis obtineant, *vid. Excell. Dn. Præses Præceptor meus venerandus, Disp. de Inst. & jure, th. 113. & 117. Add. Henric. Zoësius ad tit. ff. d. Constitut. Princip. n. 3. 4. & seqq.* Exempla à nonnullis Autoribus observata notat *Giphan. d. l.*

XXXII. Constituit deniq; Princeps per **Decretum**, quod non cujuslibet Magistratus sententiam hoc loco significat, sed sententiam ab Imperatore ipso inter partes litigantes de causâ controversâ latam. Cæterum Sententiæ & Decreti discrimen indicat *Wesemb. ad d. §. 6. l. de I. N. G. & C.* Quando verò Principis Interlocutio vim legis obtineat, *docet Joh. Wurmser. in Nucleo Juris contrav. Inst. Imp. Disp. 1. §. 23.*

XXXIII.

XXXIII. Et istæ tres Generalium Constitutionum species sunt celeberrimæ, quibus addi posset quarta species, scilicet Mandata Principum, de quibus *Zoësius cit. loc. num. 11.* Illud subnegere hinc placet, quia solus Princeps habet potestatem condendæ legis, ex eò rectè collegisse *Virum acutiss. Conrad. Rittersh. p. m. in prægymn. juris Disp. 1. th. 8.* quicquid Justinianus ab aliis sumptum in libros suos retulerit, hoc tanquàm ab Ipso profectum accipiendū esse.

XXXIV. Personales Constituc. sunt privilegia, dicta quasi privatorum leges *c. 3. dist. 3.* & sunt jus singulare (*priva enim antiquis singula significabant, Gell. l. 10. N. A. cap. 20.*) uni aut certis personis ejusdem conditionis concessum. Et hæc non tam leges esse, quàm legum ex parte abrogationes *inquit Bernhardus Sutholt, Dissert. ad Inst. 1. §. 82.* qui tamen hisce verbis collimare videtur, *notante Dn. Schrötero Antecessore Jenensi celeberrimo in notis, ad veterem & antiquam privilegii significationem, de qua omninò adeundus Corasius in l. 8. n. 2. & 3. de ll.* Hodie verò privilegium significare singularem legis vel Principis beneficiò collatam alicui contra jus commune prærogativam, certum. Privilegium autem personam, quam concernit, non egreditur, neque ad exemplum trahitur, *§. 6. in f. Inst. de jure N. G. & C. Ernestus Cothman. in Instit. Imperial. hic. pag. 13.*

XXXV. Privilegia alia sunt personalia, alia realia, aut quod idem, quædam causæ, quædam personæ. Hæc non transeunt ad heredes, aut alios qui non sunt ejusdem status, *l. 196. ff. de R. l. Exceptis quibusdam casibus, quos notat Zasius, 2. responsor. 4.* Illa ad quosvis successores transeunt.

XXXVI. Quæ si obreptitiè sunt impetrata, nullum robur obtinent, *l. 2. l. 5. C. si contra jus, & c. l. 1. ff. de natalib. restit. idem dicendū contraria sunt utilitati publicæ, l. ult. Cod. d. t. & l. 3. C. de precib. imp. offerend. item, si sine die & consule fuerunt data, l. 4. Cod. de divers. rescript. nec non, si contra unam tantum personam sunt concepta, qualia etiam Lex XII. Tabb. prohibuit, *Cic. 3. de LL. Donell. 1. Comment. 14. ibiq. Hilliger. lit. F.**

XXXVII. Sed hæc de Lege Regiæ Romanorum & Effectu ejusdem dicta sufficiant. Dico de Lege Regiæ Romanorum. Est namque & alia, quam rectè Legem Germanorum dixeris, scilicet Capitulatio Imperatoria, quæ non hujus est loci.

Ante

108113 v21 08M0011 108113

Ante verò quàm finem huic Exercitio imponamus, lubet annexere aliquor Quæstiones ad Legem Regiam Romanorum spectantes.

XXXVIII. I. *An Imperator totius mundi Dominus possit vocari?* Si unquam fuisset, non adeò repugnaremus, sed Affirmativam hodie tueri, esset hominis indocti.

XXXIX. II. *An per L. REGIAM sublatam sit jus Publicum Romanum?* Distinguendum inter abrogationem totalem & partialem; hanc non diffitemur.

XL. III. *Crimen lese MAJESTATIS an etiam in Populum Romanum fuerit commissum?* Affirmant Duarenus ad t. ff. de Const. Princ. c. 1. & Christophorus Besoldus 1. Polit. 2. §. 2. & seqq. qui communicatam inter populum & Principem Majestatem contendunt. Sed cum contrarium verius sit, nihil causa subest, quare à Populo illud non removeamus.

XLI. IV. *Quia in Imperatores transit Majestas, quæritur: An legibus soluti sint?* A. cum distinctione.

XLII. V. *An Princeps teneatur pactis & conventionibus stare, quas cum subditis inicit?* A.

XLIII. VI. *An Princeps possit jus natura mutare?* Etiam si affirmantes refugium quærant distinguendo inter jus Naturæ primæum & secundarium, nihil tamen efficiunt.

XLIV. VII. *An soli Imperatori permissum leges condere & interpretari?* A. si de tempore antiquò concepta est quæstio; hodiè verò Imperatorem cum consensu Electorum & Statuum Imperii Leges universales condere, in apertò est.

XLV. VIII. *An Princeps ex plenitudine potestatis jus suum alicui auferre possit?* Extra casum necessitatis Negativa verissima.

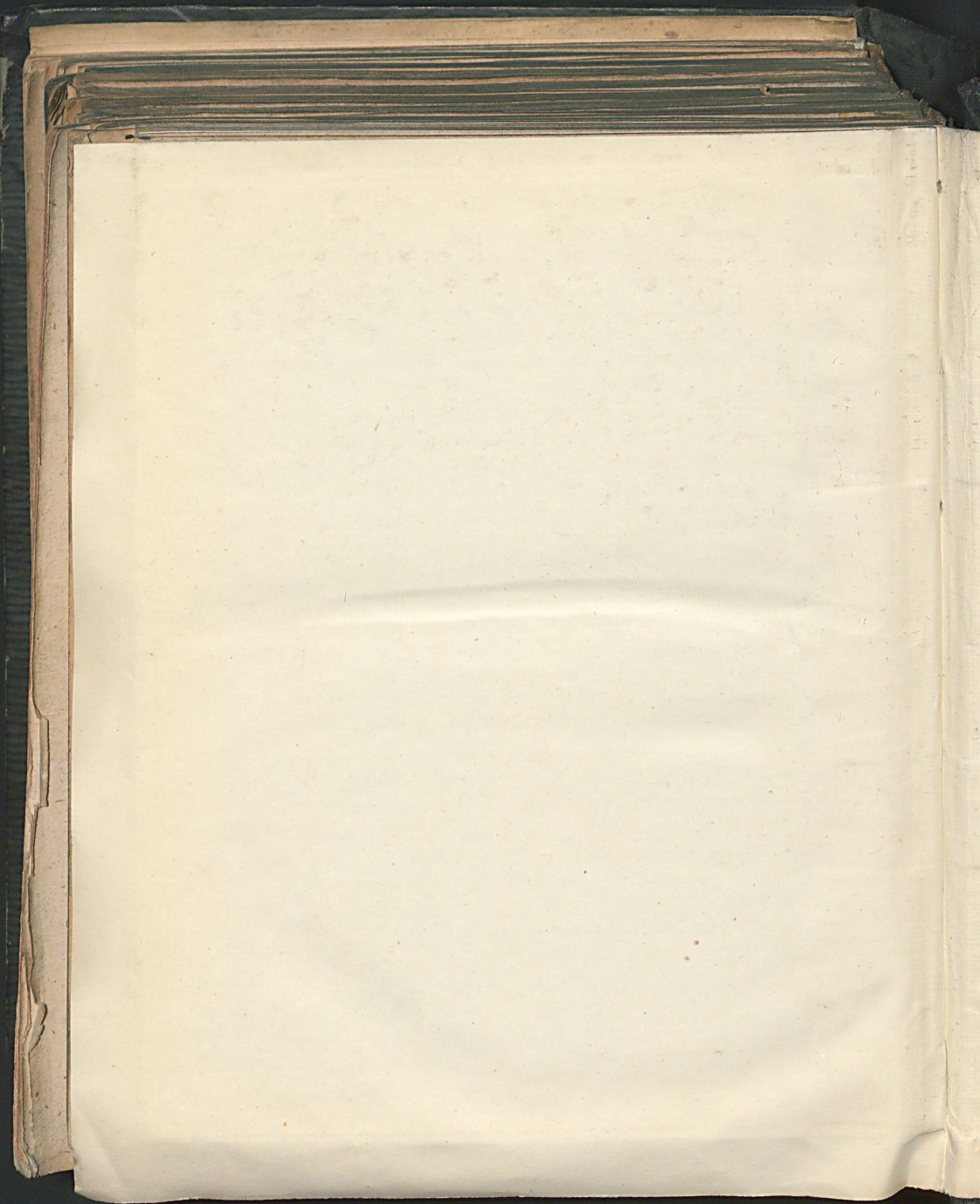
XLVI. IX. *An privilegia tantum in Monarchiâ inveniantur, an etiam in reliquis Rerum publicarum formis?* Et in liberâ Republ. populum sæpè eximere aliquem nexu legis, cum Sutholto Diss. ad Inst. 1. §. 2. sustinemus.

XLVII. X. *De IMPERATORE quæritur: An coronatio Pontificis ei necessaria?* Necessitas Coronationis Pontificalis & veritas Donationis Constantini pari passu ambulant.

XLVIII. XI. *At si non necessaria, cui bonò REGES RN. jurato promittunt, se coronam Imperialem accepturos?* R. Iitam controversiam esse altioris indaginis, de quâ, volentibus DNNN. Oppositoris, in conflictu.

©Loria sIt DoMino IesV Christo!



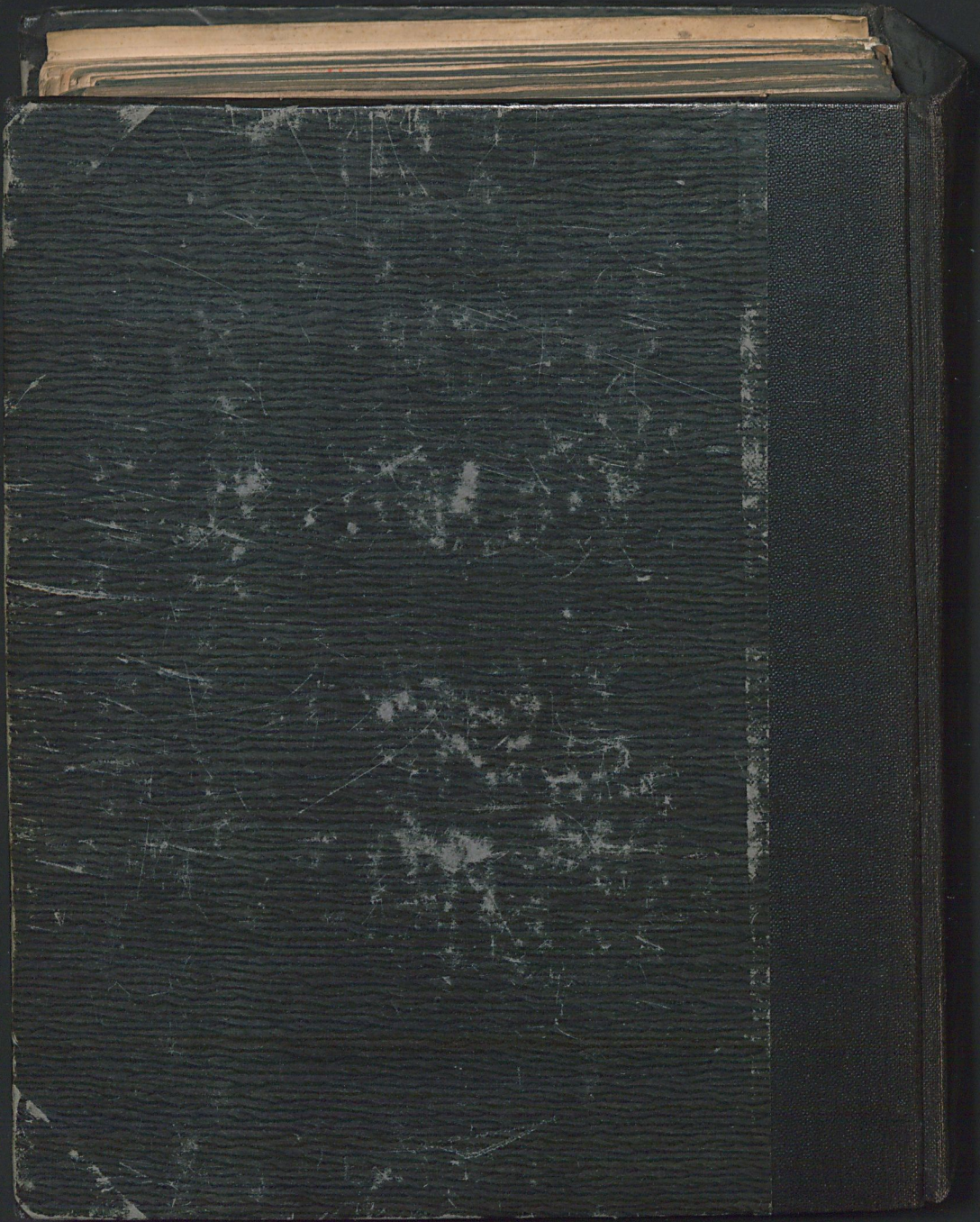


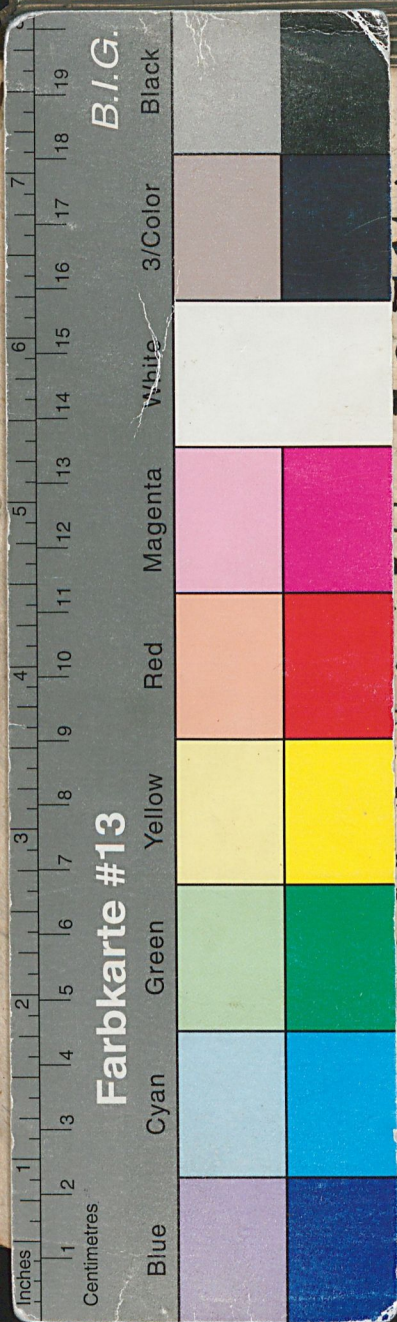
Altdorf, Diss., 1656/67

(x 261 3006)

1077







B.I.G.

Farbkarte #13

E
REGIA
TORUM
ONES,
IM DEO,
I D E
REGEL, U. J. D.
tissimâ Universitate
cip. Norib. Consiliariô,
AC PROMOTORE
onorando,
um disquisitioni
it
espondens
RGIUS Schmid/
berg.
Velsarianô.
. Augusti
a: cl^o Ioc LX.
REFI,
EN, Universitatis
phi.

10.
13
1660,

